

የካህናት ጾር /ፈተና/

አባቶች ካህናት በፎቱ አእማደ ምሥጢር ካመኑ ከፍቱ ጾታ ምእመናን (የምእመናን ወገን) ውስጥ የሚመደቡ እንደመሆናቸው በእነርሱም ላይ እንደማንኛውም አማኒ ጾር (ፈተና) አለባቸው። ማንኛውም ምእመን ተፈትኖ እንደሚወድቅ ሊወድቁ ፤ እንደማይወድቅ ላይወድቁ ይችላሉ። ምንም በክብር ከፍ ያሉ ቢሆኑም በእነርሱ ተለይቶ የተሰጣቸው ጾር ማጥፊያ የለም ፤ እነርሱም ዲያብሎስን ድል ሊነሡ የሚችሉት እንደማንኛውም ምእመን በጥምቀት ባገኙት ኃይል ነው። ስለዚህ ካህን ቢወድቅ ያልተለመደ ክስተት አይደለም።

እንዳንድ ሰዎች «ካህናት ከቤተ መቅደስ ሳይለዩ በእግዚአብሔር ፊት እያገለገሉ እንዴት ሰይጣን ሊፈትናቸው ይችላል?» ብለው ይጠይቃሉ። ይሁንና ይህ ሃሳብ ልክ አይደለም። ጌታችን አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ እንኳን በገዳመ ቆሮንቶስ ከጸመ በኋላ በዲያብሎስ በተፈተነ ጊዜ ዲያብሎስ በምድረ በዳ ከፈተነው በኋላ ወደ ቤተ መቅደስ የሄደለት «ካህናትን ድል በምነሳበት በቤተ መቅደስ ቢሆን መች ድል ይነሣኝ ነበር» የሚል ሃሳቡን ስለተረዳ ነው። (ማቴ ፩፥፳ ትር.) ስለዚህ ዲያብሎስ ካህናትን ድል ሊነሣ የሚችልበት ስፍራ ቤተ መቅደስም ጭምር መሆኑን መረዳት ያስፈልጋል።

ካህናት የሚጸናባቸው ጾር (የሚፈተኑበት ፈተና) ትዕቢት እንደሆነ መጻሕፍት ያስረዳሉ። «ካህን እም ኢተምሀረ እምኢመጽአ ትዕቢት» «ካህን ባልተማረ ኖሮ ትዕቢት ባልመጣበት ነበር» እንዲል

(በንክሳር) ዕውቀት ካህንን ወደ ትዕቢት ሲገፋፋ ይችላል። ይህም አእምሮአችን (አውቀታችን) ረቂቅ ፤ ማዕረጋችን ምጡቅ እያሉ ይታበያሉና ሊል ነው። እርግጥ ነው ካህናት የሚያውቁት መለኮታዊ ምሥጢር ረቂቅ ነው ፤ ማዕረጋቸው ከመዐርጋት የበለጠ ምጡቅ ነው። ነገር ግን ለትዕቢት አይደለም። በክብራቸው ቢታበዩም ከክብራቸው ይዋረዳሉ (ያዕ.፩፥፮) ካህናት በትዕቢት ጾር ይፈተናሉ ሲባል ሌላ ጾር አይመጣባቸውም ማለት አይደለም። ሰይጣን በአንዱ ጾር ድል ሲነሱት በሌላ ጾር መፈተኑን አይተውም ነገር ግን የሚጸናባቸውን ለመናገር ነው።

ከዚህ በመቀጠል የተዘረዘሩት የካህናት ጾር ተብለው የተቀመጡት ሀሳቦች ከትዕቢት የሚመጡ ናቸው። ትዕቢት የፈሪሐ እግዚአብሔርን መጉደል ያመጣል። ፈሪሐ እግዚአብሔር ሲጎድል ደግሞ ከዚህ በታች እንደተዘረዘሩት ያሉ ግብሮች ከመፈፀም ያደርሳል።

፩ ፍቅረ ነዋይ

ፍቅረ ነዋይ ከትዕቢት ጋር የሚተካክል ሌላ ጾር ነው። ካህናትን በትዕቢት የሚፈትን ዲያብሎስ በፍቅረ ነዋይም ይፈትናቸዋል። ፍቅረ ነዋይ ማለት በቁሙ ገንዘብን መውደድ የሚል ትርጓሜ ሲኖረው በመንፈሳዊ አተረጓጎም ግን ከገንዘብ ጋር ብቻ የተያያዘ አይደለም። ልብ የሚቆምለት የሚመኙት ነገርን ሁሉ የሚያጠቃልል ነው። «ኢይምሰልክ አ ፍቁር ከመ አጥርዮ ወርቅ ውብሩር ውእቱ ባሕቲቱ ፍቅረ ጥሪት እላ ዙሉ ዘይሰቀል ቦቱ ፍትውታቲክ / ወዳጄ ሆይ ወርቅና ብርን ማከማቸት ብቻ ገንዘብን መውደድ አይምሰልህ ምኞትህ የሚሰቀልለት ነገር ሁሉ ነው እንጂ» እንዲል (ማር ይስሐቅ)

ፍቅረ ነዋይ ሌላው ቀርቶ ዲያብሎስ አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስን ከፈተነበት ፈተናዎች አንዱ ነበር ፤ በጸሊክ ነዋይ /ገንዘብን በመጥላት/ ድል ነጣው እንጂ! በቀደመው ዘመን «የብሉይ ኪዳን ይሁዳ» ተብሎ የሚጠራው ነቢዩ በሰዓም መንፈሳዊ ሥልጣኑን ለግል ጥቅሙ ለማዋል ክፉ ምክርን በመምከሩ የፍቅረ ነዋይ አብነት ነበር። መምህሩ ኤልሳዕ ከለምጽ ካነጻው ከንዕማን አታልሎ ገንዘብ የተቀበለውና የተቀሠፈው ግያዝም እንዲሁ መፍቀሬ ነዋይ ነበር።

የሐዲስ ኪዳን በሰዓም ይሁዳ ለፍቅረ ነዋይ የተሸነፈ ነበር። «እንደራዬን የበላ» ተብሎ እንደተነገረለት የሙዳዩ ምጽዋትን ቁልፍ የሚይዝ ነበር (መዝ 95፡9) ከሚገባውም ከዐሥር አንድ ይደርሰው ነበር ፤ ለዚህም ነው ማርያም እንተ እፍረት ዋጋው የከበረ የናርዶስ ጅዌን በጌታችን እግር ላይ ስታፈስስ፡- «ይህ ሽቱ በሦስት መቶ ዲናር ተሸጦ ለድሆች ያልተሰጠ ስለምን ነው?» ያለው። ይህን የተናገረ ቅዱስ ዮሐንስ ወልደ ነጎድጓድ እንደገለጠው «ሌባ ስለነበር ነው እንጂ ለድሆች ተገድዶላቸው አይደለም ከረጢትም ይዞ በውስጡ ከሚገባው ይወስድ ስለነበረ ነው» (ዮሐ 12፡1፡፮)።

ይሁዳ ምንም ሥልጣኑ ከህጉ በኋላው ፍቅረ ነዋይን በጸሊክ ነዋይ ድል መንግትን ግን ገንዘብ አላደረገም ነበር። ይልቁንም በአጭሩ ያልተቀጨው ገንዘብ ወዳድነቱ አምላኩን በሠላላ ብር ለመሸጥ አበቃው። ይሁዳ ሦስት ዓመት ከሦስት ወር ከጌታ እግር ሥር ቁጭ ብሎ የተማረ ፤ በዋለበት የዋለ በአደረበትም ያደረ ነበር። ነገር ግን በመጨረሻ የተማረው ትምህርት ሳይጠቅመው አምላኩን ብል በሚበላው ዝገት በሚያበላሸው ገንዘብ ለውጦታል።

ከህን ልቦናው በፍቅረ ነዋይ ከታሰረ ፈሪሐ እግዚአብሔር ከአርሱ ይርታል ፤ ምንም ብዙ መንፈሳዊ እውቀት ቢኖረው ፤ ብዙ ጸጋ ቢሰጠውም እንኳ ይስታል። ንዋያተ ቅዱሳትን እስከ መሸጥ ፤ መንፈሳዊ አገልግሎትን ለገንዘብ መሰብሰቢያነት ብቻ እስከማዋልም ይደርሳል።

የመጀመሪያዎቹ ካህናተ ሐዲስ ቅዱሳን ሐዋርያት የተሰጣቸውን ክብር ጠንቅቀው የሚያውቁ መንፈሳውያን ስለነበሩ እንኳ በፍቅረ ነዋይ ሊታለሉ በዚህ አቅጣጫ የሚመጣባቸውንም ይገሥጹ ነበር። በአንድ ወቅት በአንብሮተ ዕድ ጸጋ መንፈስ ቅዱስን ሐዋርያት ሲሰጡ ባዩ ጊዜ ሊሞን የተባለው ሰው፡- «እኔን የምጭንበት ሁሉ መንፈስ ቅዱስን ይቀበል ዘንድ ለእኔ ደግሞ ሥልጣንን ስጡኝ» አለ። በዚህን ጊዜ ቅዱስ ጴጥሮስ «ወርቅክ ውብሩርክ ምስሌክ ለይኩንክ ለሕርትምና ይመስለክኑ ዘበወርቅ ትሳየጦ ለጸጋ እግዚአብሔር / የእግዚአብሔርን ስጦታ በገንዘብ እንድታገኝ አስበሃልና ብርሀ ከአንተ ጋር ይጥፋ» በማለት ከሦስቱ አካል አንዱን ሥግው ቃል ኢየሱስ ክርስቶስን በካ ብር እንደሸጠው እንደ ይሁዳ ከሦስቱ አካል አንዱን መንፈስ ቅዱስን በብር እንደማይሸጡ ከተግሣፅ ጋር ነገረው። (ሐዋ 8፡18) ይህ ተግሣፅ በእዚህ ዓይነቱ ግብር /Simonist movement/ ለሚሰለፉ ሁሉ የተላለፈ መልእክት ነው።

የመንፈስ ቅዱስን ጸጋ በገንዘብ ለመሸጥ መሞከርና ከታለመለት ግብ ውጪ ለግላዊ ጥቅም ብቻ ማዋል ከይሁዳ ግብር የተለየ አይደለም። ይሁዳ ከሸጠው ከወልድ ኢየሱስ ክርስቶስ ጋር ዕሩይ (አኩል) የሆነውን መንፈስ ቅዱስን መሸጥ ነውና።

እዚህ ላይ ልናነግው የምንችለው ሌላው ነገር ደግሞ የሲሞን መሠርይ ጥያቄ «ጸጋ መንፈስ ቅዱስን ስጡኝ» የሚል ብቻ አለመሆኑን ነው፤ ይልቁንም በሌሎች ላይ መንፈስ ቅዱስን የሚያሳድርበትን ሀብተ ክህነት ከፍ ሲልም የሐዋርያትን ሥልጣን ጽጽስናን ነበር የጠየቀው ስለዚህ ከቅዱስ ጴጥሮስ ንግግር እንደምንረዳው የተኛውንም የመዐርገ ክህነት ደረጃ በገንዘብ፣ በመማለጃ፣ በጉቦ ለማይገባው መስጠትም ሆነ ሳይገባው መቀበል ከትምህርተ ሃይማኖት እንጂ በይሁዳ ግብር መሰለፍ ነው።

ቅዱስ ጴጥሮስ ፍቅረ ነዋይን አስመልክቶ ካህንን ሲገሥጽ የምንመለከተው በዘመነ ሐዋርያት ብቻ አይደለም። በሮም በመንበሩ የተቀመጠ ሊተ ጳጳስ ቅብዓ ሚሮንን ሸጦ ገንዘቡን ሰግል ጥቅሙ በማድረጉ ቅዱስ ጴጥሮስ ተገልጦ «አንተ አመጸኛ በደለኛ የሆንክ ያልታመንክ! ቅዱስ ሚሮንን የሸጥክ ወዮልህ አንተ ጎስጽላና ሽንጋይ ሆይ! ሃይማኖታቸው የተና የክርስቲያኖች ምልክት የሆነውን ይህን ሚሮን ትሸጥ ዘንድ እንዴት ደረህ? ወዮልህ በዚህ ዓለም በሚመጣውም ዓለም) ጊዜ ዕዕፍ ድርብ ፍርድ ይጠበቅሃል» ብሎታል። (ተአማር ፪፻፲፱)

አግሩን ያታሰረ ሰው እንደልቡ ለመሮጥ እንደሚቸገር በጥቅም የታሰረ ካህን አገልግሎቱን እንደ ልብ መረጃም አይቻለውም። ምእመናንንም እኩል አድርጎ ሊያገለግልም አይችልም። ባለጸጋውንና ነጻዩን እኩል ሊያገለግል ስለማይችል በባለጸጋው ዘንድ ንቀትን፣ በነጻዩ ዘንድ ደግሞ ጥላቻን ያተርፋል። ይልቁንም መፍቀሪ ነጻዩን /ድሆችን የሚወድ/፣ በቃሉም «ለድሆች ወንጌልን እሰብክ ዘንድ ልኮኛል» ብሎ

ያናገረ አምላክ ነጻዩን የሆነ የክርስቶስ መልእክተኛነቱም ያጠራጥራል። ነጻዩንንም ከቀቢጸ ተስፋ (ተስፋ ከመቁረጥ) ያደርሳቸዋል። (ሉቃ.፩፥፲፱)

ከዚህ ባሻገር ምንም መብቱ ቢኖረውም መንፈሳዊ አገልግሎቱን ለሚጠፋ መብልና ገንዘብ ማስገኛ ብቻ መጠቀም የለበትም። በቀደመው ዘመን መምህሩ ኤልሳዕ ለተጸየፈው ገንዘብ ንጉቶ ከንዕማን ዘንድ በመሄድ ገንዘብን የተቀበለው ግያዝ በለምጽ እንደተመታ ቢሞንፈሳዊ ሥራቸው ሥጋዊ ትርፍን የሚሹ ሁሉ አይጠቀሙም። (፪፻፲፱፥፩ - ፩፯)

እንዲህ ዓይነቱ ግብር በጸሐፍት ፈሪሳውያንና በካህናት አይሁድ ላይ የታየ ነበር። አይሁድ ጸሎት አብዝተው ሲጸልዩ ያዩአቸው ባልቴቶች «የሞቱ ባሎቻችንን ነፍስ ያስምሩልናል ልጆቻችንን ያሳድጉልናል» እያሉ ምግብም ገንዘብም ይሰጡአቸው ነበር። የባልቴቶቹ ሐሳብ ትክክለኛ ቢሆንም ካህናት አይሁድ ግን ጸሎታቸውን ገንዘብ እንደማስገኛ ይጠቀሙበት ደምረው ነበር።

በዚህም ነው ጌታችን «እለ ተበልፁ አብያተ መበለታት በምክንያተ አንኖ ጸሎትክሙ / በጸሎታችሁ ርዝመት እያመካኛችሁ የባልቴቶችን ቤት የምትበሉ» በማለት የተናገራቸው (ማቴ ፳፫፥፲፪) ቅዱስ ጴጥሮስም በመልዕክቱ የሐዲስ ኪዳን ካህናትን በዚህ ግብር እንዳይገኙ ሲያስጠነቅቅ «/ሐውጽዎ/ አንዝ ኢትትራብሕዎሙ አባ በምልዓ ልብክሙ በትፍስሕት / በበጎ ፈቃድ እንጂ መጥፎውን ረብ በመመኘት ሳይሆን ጎበኙት።» በማለት ካህናት በምእመናን እንብላባቸው እንጠባባቸው ሳይሉ፤ ጥቅም ሳይሹ እንዲገቡአቸው አዝዞአል። (፳፫ ሉጥ ፩፥፪)

የካህናት አይሁድ ግብር ይህ ብቻ አልነበረም። «ቤተየሰ ቤተ ጸሎት ይሰመይ ወአንተሙሰ ረብይክም ቤተ ፈያት ወሰረቅት / ቤተ የጸሎት ቤት ይባላል እናንተ ግን የሌባና የወንበዴ ዋሻ አደረጋችሁት» እንዳለ በቤተ መቅደስም ለሥጋዊ ጥቅም ይርጡ ነበር። (ማቴ ፳፩፡፲፫) ሰው ለእግዚአብሔር የሚያቀርበውን መሥዋዕትና መባዕ ሳይቀር በየምክንያቱ እያጣጣሉ እና የናቁትን ሕገ እግዚአብሔር ለብብ እያደረጉ ሁለት የከሳ ጠቦት በአንድ የሰባ ጠቦት እየለወጡ ፤ ሁለት ቀይ ወርቅ በአንድ ነጭ ወርቅ እየለወጡ ፤ የሚያስወግሽ (የሚያስደነብር) ልብስ ለብለው እየቆሙ ከብት ደንበሮ ወደ መቅደስ ሲገባ «ከል የገባ አይነጣ ፤ መቅደስ የገባ አይወጣ» እያሉ በየምክንያት ጥቅምን ያሳድዱ ነበር። ቤተ መቅደሱንም ክሮም መንግሥት ቀረጥ ማምለጫ ዋሻ አድርገውት ነበር። እንደ እነርሱ ርግብ ባይሸጡም የመንፈስ ቅዱስን ጸጋ በገንዘብ ለመስጠት የሚሞክሩ ግን በግብር ይመስሏቸዋል።

ይህ እንግዲህ በአራት ካህናት ላይ የታየ ችግር ነው። ስለዚህ «ወኩሉ ዘተጽሕፈ ለተግሣጽ ዚሉን ተጽሕፈ / የተጸፈ ሁሉ ለትምህርታችን ተጽፎአል» እንዲል ከአንዱ መውደቅ አንዱ ይማራልና የሐዲስ ኪዳን ካህናትም ከቀደሙት ስገተት ሊማሩ ይችላሉ። (ሮሜ.፲፭፡፱)

የፍቅረ ነዋይ ጸር በካህን ላይ ሲጸና በቀጥታ ሥልጣኑን ገንዘብ መቀበያ አስከማድረግም ሊያደርሰው ይችላል። በየመንገዱ ቆመው በመስተላቸው ጠቅሰው እየተጣሩ «ገንዘብ አምጡ» የሚሉ ፤ በየዋሐን ምእመናን እምነት ላይ የገንዘብ ጥቅምን የሚያሰሉ ሁሉ ከዚህ የሚመደቡ ናቸው።

ፍቅረ ነዋይ በአበው መካከል ሊኖር የሚገባውን ፍቅረ ቢጽ (የባልንጀራ መዋደድ) ኖሮ ከሆነ ያጠፋዋል ፤ ከሌለ ደግሞ እንዳይኖር ያደርገዋል። መቀናናትንና አንዱ ለአንዱ ክፉ መመኘትንም ያመጣል። የሁለት አጋው (ወንድሞች) ታሪክ እንዴት ያሳዝናል እነዚህ አባቶች በበረሃ ተፋቅረው ተሳስበው ይኖሩ ነበር። አንዱ ወጥቶ እስከሚመለስ ድረስ «ወንድሜ ወዴት ሄደ?» እያለ ይጨነቃል። ያም እንደዚያው ነው። ከዕለታት በአንዳቸው ቀን ድስት ሙሉ ወርቅ ያገኛሉ። አንዱ ታመመና «ወንድሜ መድኃኒት አጠጣኝ» አለው። በሆዱ ግን «ወንድሜ ሞቶልኝ፤ ኮሶዬን ጠጥኼ፤ ጠላቴን (በሽታዬን) አውጥኼ ፤ ይህን ወርቅ ይዤ ፤ ከተማ ገብቼ ከብሬበት ኖሬ!» እያለ ይመኝ ነበር። ያም እንዲሁ አስቦ መድኃኒቱን ደቁሶ መርዝ ጨምሮ በጠበጠው። በሽተኛ ውም በበኩሉ ሰይፍ ሲስል ዋለ። «ደርሶልሃልና ና ጠጣ» አለው። «ከመሬት ለተርልኝ» አለው። ጎንበስ ሲል አንገቱን በሰይፍ ቀላው። ያም መድኃኒቱን ጠጥቶ ለብቻው ወደቀ ወርቁ ከመካከል ቀረ።

ከዚህ ታሪክ ለሚያልፍ ብዕለ ዓለም (የዚህ ዓለም ሀብት) የማያልፍ መንግሥተ ሰማያትን የምታሰጥ ፍቅርን መተው ምን ያህል እንደሚጎዳ መረዳት ይቻላል። በፍቅረ ነዋይ የተያዘ ሰው ፍቅረ ቢጽ (የባልንጀራ ፍቅር) የለውም። ቅዱስ ዮሐንስ በመልእክቱ «ኢታፍቅርም ለዓለም ወኢዘህሉ ውስተ ዓለም ወዘሰለፍቀሮ ለዓለም ኢህሉ ፍቅረ እግዚአብሔር ሳይሁ ፤ ዓለምን ወይም በዓለም ውስጥ ያሉትን አትውደዱ ፤ ማንም ዓለምን በወድ የእግዚአብሔር ፍቅር በእርሱ ውስጥ የለም» በማለት በፍቅረ ነዋይ የተያዘ ሰው እግዚአብሔር ያዘዛት የባልንጀራ ፍቅር በእርሱ ውስጥ እንደማትኖር ገልጦአል። (ጆዮሐ ፪፡፲፮ ትር.)

ካህናት የሐዋርያትን አሠረ ፍኖት ተከትለው ለአገልግሎታቸው ክብርና ትምክህታቸውን ላለማጣት ሲሉ ራሳቸውን በመቻል በሥጋዊ ኑሮና በተግባረ ዕድ ለምእመናን አርአያ ቢሆኑ የተመረጠ ነው። (ቆሮ 11፡16) መጽሐፍ ካህናትን ጣሪ ጋሪ በሆነችው በገብረ ጉንዳን ይመሰላቸዋልና። (ምሳ ፳፭ ትር)

የቤተ ክርስቲያናችን መጻሕፍት የዓመት ልብስ የዕለት ጉርስ የሌለው ሰው ገንዘብ ተቀብሎ ሊያስተምር እንደሚገባው፤ ይህ ያለው ግን ያለዋጋ ማስተማር እንደሚገባው ይናገራሉ። ይህም የሚገባቸው የድካም ዋጋ (ደመወዝ) ሳይጨምር ነው። የሚገባቸውን ደመወዝ እየተቀበሉ ፤ ሥርየትን ፤ ጥምቀትን፤ ሥጋ ወደሙን ያለዋጋ እንስጥም ቢሉ እግዚአብሔር ይጠይቃቸዋል። እንዲህ ሲል፡- «ገንዘብን እንገራ ሳይደለ የድካማችሁንን ዋጋ ለማያጠግብ ነገር ለምን ትመዝናላችሁ?»

ከዚህ ጋይል ቃል ቀደም ብሎም ለምእመናን «እናንተ የተጠማችሁ ሁሉ ወደ ውኃ ኑ፤ ገንዘብም የሌላችሁ ኑና ግዙ።» ይላል። (ኢሳ ፶፭፡፭) ይህ ቃል ሲተረጎም ከልጅነት ፤ ከመዓርግ ፤ ከሥርየት የተጠሙትን ምእመናን ተቀብለው ያለ ዋጋ የሚሸኑ መምህራን «የድካምን ዋጋ ከንቱ ከሚያደርግና ከማያጠግብ» ገንዘብ ይልቅ ለነፍሳቸው ጥጋብ እንደሚሆናቸው ስለዚህም ተሳውስት ልጅነትን ጥምቀትንና ሥርየትን ፤ ጸጻሳት መዓረግን ገንዘብ ተቀብለው እንዳይሰጡ ያለ ዋጋ ቢሰጡ ደግሞ ለጽጋቢ ነፍስ (ለነፍስ ጥጋብ) እንደሚሆናቸው ያስረዳል።

፪ ደፍረት

የክህነት አገልግሎት ወደ ቤተ መቅደስ የሚያቀርብ እንደመሆኑ ከባድ ጥንቃቄ የሚያስፈልገው ነው። ካህናት እዘውትረው ወደ ቤተ

መቅደስ በመግታቸውም ሆነ መንፈሳዊ ሥርዓቶችን ዕለት ዕለት የሚፈጽሙ በመሆናቸው የመለማመድና የመሰላቸት የመደፋፈር ፈተና ሊከሰትባቸው ይችላል። በቤተ መቅደስ ሲያገለግል በማስተዋልና በተዘከሮ ያልሆነ ሰው ያለው ፈሪሐ እግዚአብሔር እየታወቀው ከላዩ ይጠፋል። ቤተ መቅደሱን እንደ ተራ ቤት ወደ መቁጠርም ሊያመራ ይችላል።

በጠፋው ልጅ ታሪክ ላይ ጠፍቶ የመጣው ልጅ «አባቴ ሆይ ልጅህ ልባል አይገባኝም» እያለ ሲለምን ከአባቴ ቤት የኖረው ታላቁ ግን አባቴን ከፍ ዝቅ አድርጎ ተናገረ። /ሉቃ 15፡11-13/ ይህም በውጪ ካሉት ይልቅ ወደ መቅደሱ የሚቀርቡት የፍቅሩን መጠን ባወቁ መጠን እየተዳፈሩ የማይሰመደውን አምላክ ሲላምዱና ሲዳፈሩ ሊገኙ እንደሚችሉ ያሳያል። በመቅደሱም ቤተኝነት እየተሰማቸው ብዙ የድፍረት ንግግሮችን ፤ ዋዛ ፈዛዛን የመሳሰሉ ነገሮችን ወደማዘውተር ያመራሉ።

በብሉይ ኪዳን ካህናት የነበሩት የሊቀ ካህናቱ የዔሊ ልጆች እግዚአብሔርን የማያውቁና በቤተ መቅደስ ዝሙትን አስከ መፈጸም ደርሰው «ምታኝ» ብላ ዱላ እንደምትሰጥ ደረቅ ሴት እግዚአብሔርን «ቅሠፈን ቅሠፈን» ብለው የተፈታተኑ ነበሩ። (፩ኛ ሳሙ ፪፥፳፪) ይህም ከራሳቸው አልፎ ለብዙኃን ሞት ምክንያት ነበረ።

እፍኒንና ፊንሐስ አገልግሎታቸው ያለ ፈሪሐ እግዚአብሔር ነበር። በተዳማይ ሰዓተ ሌሊት በርቶ በተዳማይ ሰዓተ መዓልት የሚጠፋ ፋና ነበር። ይህ ሙሴና አሮን የሠሩት ሥርዓት ነው። (ዘጸ ፳፭፥፴፮) እነርሱ ግን በመስልቸት «ከባዶ ደብተራ አሪት ውስጥ ሲበራ ቢያድር

ምን ይሆናል? (ይጠቅማል?)» ብለው (የማይታየውን አምላክ ረስተው) አስቀሩት። ይህ የመጀመሪያ በደላቸው ነው።

ሌላው መሥዋዕት ሲሠዋ ስቡ ከተቃጠለ በኋላ በጉጠት መጀመሪያ የወጣውን ለሊቀ ካህናቱና ለሌላውያን ይሰጥ ነበር። አፍኒንና ፊንሐስ ግን ስቡ ሳይቃጠል «የምንጠብሰው ጥሬ ሥጋ ስጡን» እያሉ እንደ ሕጉ ፤ እንደ ወጉ ደሙ ሳይፈስስ ይወስዱ ነበር። (ጭሙድ፤፲፪)

ሦስተኛው ሥራቸው ደግሞ የእስራኤል ሴቶች «ጤተ አግዚአብሔር እጅ ነስተን እንመጣለን» ብለው ሲሄዱ ለዝሙት ያስቸግሩላቸው ነበር። አንድም መቃጠሪያ አድርገውት ነበር። በዚህን ጊዜ ሴቶቹም «ይህንንም ከቤታችን መቸ አጣገን?» ብለው ቀርተዋል። ባሉቻቸውም «ሚስቶቻችንን ልንድር ነውን?» ብለው አስቀርተዋቸዋል። ይህ እንግዲህ በቀደመው ዘመን በካህናት ብሊት (በብሉይ ኪዳን ካህናት) የተፈጸመ ድፍረት ነው።

ወደ ካህናት ሐዲስ ስንመጣ ደግሞ ሊፈተነባቸው የሚችሉባቸው የድፍረት ውጤቶች ብዙ ቢሆኑም ጥቂቶቹን ለአብነት እንመለከታለን። የሐዲስ ኪዳን ካህናት መሥዋዕት ወንጌልን (ሥጋ መለኮትንና ደሙ መለኮትን) የሚፈትቱ እንደመሆናቸው አገልግሎታቸው በቀጥታ ከአምላክ ጋር የሚያገናኛቸው ነው። ዕለት ዕለትም ወደ ቅዱስ ምስጢር የሚተርቡ እንደመሆናቸው ፈሪሐ እግዚአብሔር እንዳይጎድልባቸው ሊጠነቀቁ ፤ በእምነትም ሊጠነክሩ ይገባል።

በጤተ መቅደስ ውስጥ ዋሃ ፈዛዛን መናገር ፤ ሳቅና ሰላቅን ማድረግ ፤ ያለ ፍርሃትና ቅድመ ጥንቃቄ ወደ ሥጋው ደሙ መቅረብን

የመሳሰሉ ድርጊቶች የድፍረት መገለጫዎች ናቸው። በዚህ ንዑስ ርዕስ ስለ ሥጋው ደሙ ክብር ለማብራራትም ሆነ ሥርዓቱን ለመዘርዘር አልተሳሳንም። የትኩረት አቅጣጫችን በሥጋ ወደሙ ፊት ስለሚገባ ጥንቃቄ ነው። ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ እንደተናገረ ካህን «ቀለም እንዳይወድቀው ሥጋ ወደሙ እንዳይነጥበው ተጠንቅቆ ሊያገልግል ያስፈልጋል።» (ተግሣጽ ፳፱)

የሥጋ ወደሙ ምስጢር ሰማያዊ ነው። ካህን ከግብር ገብቶ ከእስምሮ ደርሶ ባይታየው እንጂ በሥርዓተ ቅዱስ ዘወትር እጁ በደሙ መለኮት የሚታጠብ ነው። ይህ በሁለት አበው ታውቋል። አሊህ አበው አንዱ የበቃ ሌላው ያልበቃ ነው። ያልበቃው «ሐብስቱ ተለውጦ ሥጋ ወልደ እግዚአብሔር ወይኑ ተሰውጦ ደመ ወልደ እግዚአብሔር መሆን እንደምን ይቻላል?» እያሉ እየተጠራጠረ ለመናገር ግን እየፈራ ይኖር ነበር። የበቃው ባልንጀራው ነገሩን አወቀበትና ሄዶ «የሥጋ ወደሙ ነገር ረቀብኝ ይኖራል» አለው ያልበቃውም መልሶ «ሐንተን ፈርቼህ ነው እንጂ ይህስ እኔም ይልቅ ረቀብኝ ይኖራል» አለው።

ከመቅደስ ገብተው ሲያስቀድሱ ቁሱ «ሀበነ ንገበር» ሲል በእምሳለ በግዕ (በበግ አምላል) ሲያርደው ፤ ሲያወራርደው ዐሥሩ ጣቶቹ ሁሉ በደም ተነክረው አይቶ ያልበቃው ደንግጦ ወድቋል። «ለሁሉ በሚቻል መታየቱ ነው እንጂ ዘወትር እንዲህ አሆናለሁ» ብሎ ጌታችን ድምጽ አሰምቶታል። በደብረ ታቦር ብርሃነ መለኮቱን ሲገልጥ ለበቁት የታየ ሆኖ ሳለ ሳልበቁት እንዳልታየ ማለት ነው። ሳልበቃን ሰዎች ደሙን ደም ሆኖ ዓይተን ቢሆነው በታወክን ነበር።

በሥጋ ወደሙ ፊትና በመቀበል ጊዜ የሚደረግ ያልተገባ ነገር የድፍረት ጻርቻ ነው። ቅዱስ ያዕቆብ ዘሥሩግ «ኦ እግዚአ ለኢትደፈር

ይሁዳ ደፈረከ / አቤቱ የማትደፈረውን አንተን ይሁዳ ደፈረህ» በማለት የተናገረበት ይሁዳ የጌታችንን ሥጋና ደም ተቀብሎ ፤ ምሥጢረ ቁርባንን ተመልክቶ ለክፉ ግብር በመነሣቱና ተረከቡን በጌታ ላይ በማንሣቱ ነበር። «የእግዚአብሔርን ልጅ የረገጠ ያንንም የተቀደሰበትን የዚያንን ደም እንደ ርኩስ ነገር የቆጠረ የጸጋውንም መንፈስ ያካፋ እንዴት ይልቅ የሚብስ ቅጣት የሚገባው ይመስላችኋል?» የሚለው ቃል ምንኛ ከባድ ነው። (ዕብ. 1:8)

ሥጋ ወደሙን ሳይበቁ (ንስሐ ሳይገቡ ፤ የሚገባውን ሳይፈጽሙ) መቀበልም ድፍረት ነው። ውጤቱም ወደ ታላቅ ፈተናና ዘላለማዊ መከራ መግባት ነው። መጽሐፈ ቅዱስ «ኢታብሉን እግዚአ ውስተ መንሱት / አቤቱ ወደ ፈተና አታግባን» በማለት «ነእኩቶ» ሲባል የሚመለሰውን ተሰጥኦ በተረጎመበት ሥፍራ እንዲህ ይላል፡- «መንሱትኬ ነሂአ ሥጋሁ በድፍረት ፤ ወተመጥዎት ደሙ ዘእግላክ ኃፍረት ፤ እንዘቦ ሳዕሌሁ ነውረ ኃጢአት፤ ደይኖ ወመቅሠፍቶ በልዓ ለርአሱ ፤ ለእመ ኢያአመረ ሥጋ እግዚእነ ወኢኮነ ንጽሐ ነፍሱ /ፈተናስ ነውረ ኃጢአት እያለበት ሥጋውን በድፍረት መቀበል ደሙንም ያለማፈር (ያለ ፍርሃት) መቀበል ነው። ነፍሱን ንጽሕ ካሳደረገ የጌታችን ሥጋ መሆኑን ካወቀ መቅሠፍትንና ሲኦልን ለራሱ በላ» ይላል። ስለዚህም «ሥጋህን ደምህን ሳንበቃ በድፍረት ከመቀበል አድነን» እያሉ መጸለይ ይገባል። ስለዚህ ካህናት ወደዚህ ምሥጢር ሲቀርቡ በድፍረት እንዳይሆን መጠንቀቅ ያስፈልጋቸዋል።

ሥጋ ወደሙን ለመፈተት በመንበሩ ፊት ቆመው ከመንፈሳዊ ፍቃታቸው የተነሳ ተለውጦ የተመለከቱ ካህናት አሉ። እሲህ በቅተው የተገኙ ናቸው። አረጋዊ መንፈሳዊ ለዚህ ምሳሌ ነው። ይህ አባት ግብሩ ትሕትና ነበር። እንብብ ሲሉት እኔ መጽሐፍ እይዛለሁ እናንተ አንብቡ

፤ ቀድሰ ሲሉት እኔ ማይ ቀድቼ መስዋዕቱን አሥምሬ እስጣችኋለሁ እናንተ ቀድሱ ፤ ጻፍ ሲሉት እኔ ቀለም በጥብጩ ብርዕ ቀርጬ ብራና ደምጬ እስጣችኋለሁ እናንተ ጻፍ ይላቸው ነበር። ከዕለታት በአንድ ቀን የግድ ቀድሰ ብለው አገብረውት ሊቀድስ ገባ። ሊቀድስ በገባባት በዚያች ዕለት ከቅዱሴው መካከል በዝምታ ቆይቶ ነበር። በሚቀድስ ጊዜ የገጠመውን ይህ አባት በድርሳኑ አንድ የማይዋሽ ሰው ነገረኝ ብሎ ጽፏል። (ቅዱሳን እኔ የሚለውን አነጋገር አይወዱትምና ለልማዳቸው ራሳቸውን አርቀው ይናገራሉና እንደ ቅዱስ ጳውሎስ በሌላ አድርጎ የተናገረው ስለ ራሱ ነው።) እንደሚከተለውም አስቀምጦታል፡-

«ሥጋ ወደሙን አከብር ዘንድ ወደ መንበር በቀረብኩ ጊዜ ፤ ንብስቱን በጻሕል ወይኑን በጽዋዕ ባደረግሁ ጊዜ ፤ በማገፈድ በሽፈንኳቸው ጊዜ ፤ አቀድስ ዘንድ በጀመርኩ ጊዜ ፤ ስለ ሁሉ ቤዛ ራሱን የሠዋ ጌታን በማይመረመር ብርሃን በግዕ ሕጻን መስሎ አየሁት። ደስ ብሎኝ ደንገጥሁ አደነቅሁ ልቦናዬም ተለወጠ ነፍሴም ሥጋዬም በደስታው በፍቅሩ አሳት ተቃጠለ። በጣዕሙ ኩብር ካገኘኝ አንክሮ የተነሳ የምሠራውን አላወቅሁትም። ልቦናዬ በፍቅሩ ከመንደዱ የተነሣ መልኩ የማረ የተወደደ ጌታን ልታቀፈው ወደድሁ። ያን ጊዜ ፈጥኖ ረዓድ ያዘኝ ፤ በጥልቅ ባሕር እንደሰጠመ ሰው አሰጠመኝ የምዋረድ /ለዚህ አልበቃም የምል/ ሆንኩ ጸሎተ ቅዱሴውንም ዘንጋሁት በፍቅሩ እየተቃጠልሁ በአንክሮ ሆኜ ሳልናገር ከራእዬ የተነሳ እያደነቅሁ ብዙ ጊዜ ዘገየሁ» ሲል ይገልጻል።

ቀጥሎም «ከፊቱ በተሰወረኝ በተለየኝ ጊዜ ወዳለ እውቀቴ /ወደ አለማወቄ/ ተመለስኩ። የእእምሮዬን ደካማነት አወቅሁ» በማለት የሥጋ ወደሙ ምሥጢር እናውቅ ዘንድ በደካማ እውቀታችን እንደማይቻለን ይገልጻል። ከዚያም በኋላ «ወእም ለሚሃ አእመርኩ ከመ ምሥጢራት

እም ጊዜ ያነበርዎሙ በዲብ ምሥዋዕ ይትቆደሉ በገበያ ከዚህ ወዲህ ጎበስቱን በጸሐል ወይኑን በጽዋዕ አድርገው ከመንበር ባኖሯቸው ጊዜ በምሥጢር በርቀት እንዲከብሩ እንዲለወጡ አወቅሁ» በሏል።

ከዚህ ጋር አያይዞም ምንም በቅተው ማየት ባይቻላቸው ጎበስቱንና ወይኑን በረቂቅ ምሥጢር የሚከብሩ ናቸውና ካህናት በአገልግሎታቸው በፍርሃት ሆነው እንዲቀርቡ እንደሚገባ «ወባሐቱ ይደልወን ንዕቀብ መዐርን ተልእኮ /እንዲህ ከሆነ መዐርን ከህነትን መጠበቅ ማክበር ይገባናል» በማለት ያስረዳል። (አረመን ፱)

ሌሎችም ከካህናት ወገን በመንበር ፊት ሲቆሙ እንደ ደብረ ሲና በአምሳል እሳት ፤ እንደ ደብረ ታቦር በአምሳል ብርሃን ሕጻን በግዕ መስሎ የታያቸው ብዙዎች አሉ። ካህን ግን ለዚህ ክብር ባይደርስ ያለ ድፍረት በፍርሃትና በትሕትና ሆኖ ሊቀርብ ይገባዋል።

ቅዱስ ዮሐንስ ወንጌላዊ በቅዳሴው ካህን በእግዚአብሔር ፊት ሲቆም በትሕትና መሆን እንዳለበት አብነት ሲሆን እንዲህ በሏል፡- «ወበእንተ ገብርክ አኒ ትሑት ዘጸዋዕከኒ በጸጋ ዚአክ እንዝ ሊይደልወኒ ፤ አፅባይከኒ ወአልዓልከኒ እንዝ ሊመጠንዮ ፤ ወአቅረብከኒ ቅድሚክ በምሕረትክ ከመ አቶም ቅድመ ምሥዋዒክ እግዚአ / ሳይገባኝ በቸርነትህ ስለሾምኸኝ ትሑት ስለምሆን ስሉ ባሪያህ ሳይገባኝ ፈጽመህ ስላከበርክኝ በቤተመቅደሱ አቆም ዘንድ በቸርነት ወደፊትህ ስላቀረብክኝ ፤» በማለት በትሕትና ለዛሬው ካህን አብነት ሆኖአል። (ቅዱስ ዮሐንስ ወልደ ነገድጓድ)

የፈሪሐ እግዚአብሔር መጉደል ከኃጢአት ሳይነጹ ሳይዘጋጁ በድፍረት ወደ ሥጋ ወደሙ እስከ መቅረብ ድረስ ይደርሳል። ከዚህ በኋላ ኃጢአትን በማስተው ፈንታ በኃጢአት ሳይ ኃጢአት በመጨመር

ከማይወጡበት ዓዘቅት መግባትን ያስረዳል። በዚህ በድፍረት ምክንያት ሳይነጹ ሥጋ ወደሙን ስለተቀበሉ የደከሙ ፤ የታመሙ ብዙዎች ናቸው እያሌዎችም እንቀላፍተዋል። (፩ኛ ቆሮ ፲፩፡፱)

በመንፈሳዊ ምሥጢር የሚሳተፉ ሁሉ ራሳቸውን መርምረው ሊቀርቡ ሲገባ እንደ ሥጋዊ ማዕድ መገባበዣ ማድረግ «አይዞህ ፤ የዛሬን ቅዱስ ግባልኝ?» መባባል ፍጹም ማቆየት ነው። «መክፈልት ሲሹ መቅሠፍት፤» እንዲሉ በበረከት ፈንታ መርገምን ፤ በኃጢአት ሥርየት ፈንታም ገሃነመ እሳትን መቀበል ነው።

ዕለት ዕለት ሥጋ ወደሙን የሚቀበሉ ካህናት ሳይጣን በድፍረት ኃጢአት እንዳይጥላቸውና ፈሪሐ እግዚአብሔርን እንዳያገድልባቸው መጸለይና መጠንቀቅ አለባቸው። ከተጠመቀና ሥጋ ወደሙን ከተቀበለባት ዕለት ጀምሮ ስድሳ ዓመት ሙሉ ምራቁን እንዳልተፋው እንደ አባ መቃርዮስ ዘእስክንድርያ መሆን ባይቻል ፤ የጌታን ሥጋና ደም የተቀበለ ሰው ያስመሰሰውን ደም የተቀላቀለበት ትፋት ሳይጸየፋ እንደተቀበሉት እንደ አባ ተክለ ሐዋርያት መሆን ባይቻል መለኮት የተዋሐደው መሆኑን አውቆ በፍርሃት መቀበልና ተቀብሎም መጠንቀቅ ይገባል።

«ኢታምስልዎ ለቁርባን ከመ ጎበስት ዕራቆ ፤ አኮኑ ሥጋ መለኮት ዘይትሳጸቆ ፤ መቃርዮስ አብ ዕበየ ቁርባን ለአጠይቆ ፤ ድህረ ተወክፈ በአሚን እንበለ ያበፅ ናፍቆ ፤ ስድሳ ዓመተ ኢተፍኦ ምራቁ። /ጎበስት ብቻውን እንደሆነ ቁርባንን አታስመስሉት ፤ መለኮት የተዋሐደው ሥጋ አይደለምን? ፤ አባት መቃርዮስ የቁርባንን ታላቅነት ለማስረዳት ፤ ጥርጣሬን ሳያስገባ በእምነት ከተቀበለ በኋላ ፤ ስድሳ ዓመት ምራቁን አልተፋም።» ተነግሮለታልና።

ድፍረት ሲጸና ሥጋ ወደሙን ከተራ ምግብ ለይቶ አለማየት ይመጣል። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «በቤታችሁ አትበሉምን» ያሰኘው እንዲህ ዓይነቱ ድፍረት ነበር። (፩ቆሮ. ፲፩+፳፪) እንደ አንድ ዲያቆን፡- በቅዱሴ ጊዜ ሥጋው ደሙን ያለ ፍርሃትና ያለ ጥንቃቄ በቸልታ ሲቀበል እመቤታችን ተገልጿ «አንተ ደፋር ዲያቆን የልጄ ሥጋ እንጂ ነው ሥጋዊ ምግብ ታደርገዋለህን?» በማለት ገሥጸዋለች። (ሥርቅዲትር) ነገር ግን ካለ ሳንቃውን ለብሶ ዘውዱን ደፍቶ መስቀሉን ይዞ ከፍ ካለ ፀታ ላይ ሆኖ «እመቦ ዘቦ ነውረ ሕሊና ይትከላል ወኢይቅረብ / የሃሳብ ነውር ያለበት ቢኖር አይቅረብ» እያለ በሕዝቡ ላይ የሚያጻጻ (የሚያስፈርድ) ዲያቆን ከሁሉ ይልቅ በፍርሃት ሊቀርብ ይገባው ነበር።

ቅድመ እግዚአብሔር መቆሙን ያሳስተዋለ ካህን በቤተ መቅደስ ከመንፈሳዊ ግብር የተለየ ነገርን ያደርጋል። ብሉም «ወረሰይዋ ለቤተ ክርስቲያን ከመ ኢምንት / ቤተ ክርስቲያንን እንደ ኢምንት (እንደ ምንም) አደረጉአት» እንዲል ቤተ ክርስቲያንን እንደ ገበያ እንደ በረት አድርጎ ዋዛ ፈዛዛን ላቅ ስላትን ያበዛል።

በቤተ መቅደስ መሳቅ ይልቁንም በቅዱሴ ጊዜ ከሆነ እጅግ ትልቅ ስንተት ነው። በቅዱሴ ጊዜ መሳቅ ጌታ በመንበር ተቀምጦ ጸጋው እንደሚሰጥ ኅብስቱንና ወይንን እንደሚለውጥ አለማወቅ ከሃሊነቱን መናቅ ነውና። ይህን የሚያደርጉ ሁሉ ይቀጣሉ። ምክንያቱም «ወእዝ አስተሐቀሩ ዕቦዩ ከሂሎቱ ለክርስቶስ / የከሀሊነቱን መጠን አቃልለዋልና» እንዲል የክርስቶስን ሁሉን ቻይነት ስለናቁ ስለቃለሉ ነው። (ተግሣጽ ዘቅ.ዮሐ.አፈ.) እንደም ላቅ የጥርጥር ምልክት መሆኑ የልጄ የይስሐቅን መወለድ እግዚአብሔር ሲነግራት ተጠራጥራ

በላቀቸው በሣራ ታውቁአል። ስለዚህ በቅዱሴ ጊዜ መሳቅ የሚፈጸመውን ምስጢር ከመጠራጠር ሊቆጠር ይችላል።

በመሆኑም ካህናት ሥጋ ወደሙን በሚቀበሉበት ጊዜ በፍርሃት ሆነው ሊያገለግሉ ይገባል። በአንድ ወቅት እንደ የቤተ ክርስቲያን ጠባቂ የተናገረው ንግግርም ይህን ያስረግጥልናል። ይህ ሰው ትዕቢተኛ የነበረና የኤጲስ ቆጶስን ትእዛዝ ሳይቀር የሚንቅና የሚያቃልል ነበር። በኋላ መላእክት በረቂቅ ሥልጣን አስረው አንጠልጥለው የሚቀጣው ሳይታይ ጽኑ ግርፋትን ገረፉት።

ከዚህ በኋላ በዙሪያው የተሰበሰቡ ካህናትን በትሕትና እና በተሰበረ ልቡና እንዲህ ሲል መልእክት ነገራቸው፡- «ተዐቀቡ አጋውዎ ወአበውዎ ወኢትኩኑ ከማየ ዝጉራኑ ወዕቡያኑ ልብ ወኢትትለክኩ በድፍረት በሥርዓተ ምሥጢር ቅድስት /ከሳቶቼ ወንድሞቼ ተጠበቁ። እንደ እኔ ትዝገርተኞች እና የልብ ትዕቢተኞች አትሁኑ የከበረ ሥጋ ወደሙን በምትቀበሉ ጊዜ በድፍረት አታገልግሉ» አላቸው /ተእማር ፳፻፺፯/

እንኳን ሥጋ ወደሙ በሚፈተትበት በሥርዓተ ቅዱሴ በማንኛ ውም ሰዓት በቤተ መቅደስ መሳቅ መሳለቅ አይገባም። «እስመ ቤተ ክርስቲያን እኮ መካነ ነገር ይእቲ ዳዕመ መካነ ጸሎት /ቤተ ክርስቲያን የጸሎት ቤት ናት እንጂ የነገር (የዋዛ) ቤት አይደለችምና» (ሥ.ቅዳ ፳፭፻)

በቤተ መቅደስና በቅዱሴ ወቅት ላቅ ስላቅ እንዲነግሥ የሚያደርግ ዲያብሎስ ነው። ካህናትና ምእመናንን ከብቧቸው ጋይለ ቃል አያቀበለ በመካከላቸው ሠልጥኖባቸው ከምክም ብለው እንዲስቁ እና ከጸጋ እግዚአብሔር እንዲርቁ የሚያደርግ እርሱ ነው። «ወለይጣን

የዐውድ በማዕከሉም ተበዊሉ ሳይሆንም ለይጣንም በመካከላቸው ይዞራል . . . » እንዲል ፤ ይህን ያስተዋለ ግን የሚያስቅ ነገር ሲገኝው ራሱን በመግዛት ማሳለፍን ገንዘብ ያደርጋል እንጂ ሰይጣን በቀደደው አይሄድም።

በቅድስት ቤተ ክርስቲያን የዋሃ ፈዛዛ ነገር ሊሞላላት አይገባም ስንል አንድም አከናውኖ በተናገረው የካህናት መዘበትንም ነው። «ዘነጠለው! ገለበጠው!» አያሉ መሳለቅ አለና። ይህም አንዱ ካህን ሊጠን ፤ መስተበቀዕ በዚህ ቢናገር ፤ ቅኔ በምሥጢር ቢናገር ካህናት ይዘብቱበታልና በቀለም (በሚገደፍ ዜማና ንባብ) ምክንያት ዋሃ ፈዛዛ ሊሰለጥን ይችላል።

ለየሚሆሙ ለካህናት (የካህናት ሻሚያቸው) ኢየሱስ ክርስቶስ ግን ሳቅን አሳስተማረም። ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ እንዲህ ሲል ይጠይቃል፡- «ንገረኒ እስኩ ምክንያት ሰሐቀክ ወአይቱ ሰማዕክ በእንተ እግዚእን ኢየሱስ ክርስቶስ ሱቱ ሰብሐት ከመ ሰሐቀ ዘእንበለ ዳዕሙ ዘንዘን ወተከዘ ለንተ የምትስቅ ሆይ የምትስቅበትን ምክንያት እስኪ ንገረኝ ማንን አብነት አድርገህ ትስቃለህ? ክብር ይግባውና ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሳቀ የሚል ከየት ሰማህ? እንዳለቀሰ እንደተከዘ ነው እንጂ» በማለት ይገልጣል ፤ በእርግጥም ጌታችን ለአልጓዛር ፤ ለኢየሩሳሌም ማልቀሱ ተጻፈ እንጂ እንደ ሳቀ አልተጻፈም።

ይህ ሲባል ማልቀስና መሳቅ በሰው ተፈጥሮ ያለ ክስተት መሆኑን ዘንግተን ሰው ፈጽሞ ስሜት አልባ ድንጋይ መሆን ይገባዋል ማለታችን አይደለም። ለሳቅ ግን የእግዚአብሔር መቅደስ ቦታው አይደለም ፤ ጸሎተ ቅዳሴው ፤ ማንሌቲና ሰዓታቱም ጊዜው አይደለም። ለመሳቅም ጊዜ አለው እንዲል ሁኔታን መለየትና መመጠንም

ያስፈልጋል። «አኮ ሰሐቅ ዘይከውን ኃጢአተ አላ ሶበ ይከውን ዘእንበለ ጊዜ ወአብዝኖቱ ኃጢአት ውእቱ ሳቅ ኃጢአት የሚሆን አይደለም ፤ ያለ ጊዜ ሲሆንና ሲበዛ ግን ኃጢአት ይሆናል» እንዳለ ቅዱስ ዮሐንስ ለዋሃ ፈዛዛ ገደብን ማበጀት ይገባል እንጂ በሆነ ባልሆነው አፍን በነጠላ እየሸፈኑ በመቅደስ መሳቅ መሳለቅ የተገባ አይደለም።

በቤተ መቅደስ ከመንፈሳዊ ግብር ውጪ ዋሃ ፈዛዛ ብቻ ሳይሆን ከሌላም ወሬ ቢሆን መሰብሰብ ያስፈልጋል። ለመንፈሳዊ ነገር እንኳን መነጋገር ቢያሻ በጥንቃቄ ነው። «በቅዳሴ ጊዜ የሚናገር አይኑር በፊውስ መንፈሳዊ መብራት ዕጣን እምጣ መጽሐፍ ያዝ ለማለት ካልሆነ በቀር ቅዳሴ ከገቡ በኋላ ጎድሎ ቢገኝ አሽ ብሎ ጠቅሶ ማሳየት ነው እንጂ መናገር አይገባም።» (ሥርቅዳ ፳፻፩) ተብሎ ተጽፎአል። ይህ ትእዛዝ በቅዳሴ ሥርዓቱ ዙሪያ የተነገረ ቢሆንም ከቅዳሴም በኋላ ቤተ መቅደሱ የእግዚአብሔር ማደሪያ መሆኑን አይተውምና ለሁልጊዜ የሚሠራ ትእዛዝ ነው።

የሚጻፍውንና የሚከፋውን አነሣን እንጂ የድፍረት መገለጫው ብዙ ነው። ከፋትን ፤ ቂምን ፤ በቀልን ፤ ሐሜትንና መርገምን ከእንደበት ሳያርቁ ለጸሎት መነሣት በእግዚአብሔር ማሳገጥ ነውና ድፍረት ነው። እመቤታችን ለአንድ ካህን እንዲህ ብላው ነበር፡- «ምንተ ዘአብየክ ውስተ ምሥዋዕ ከመ ታስተራኩስ በእስትንፋስክ ርዝሶ ምሉዓ መርገመ ወጽልሐተ ወመት ዘአድፈረክ ይለዜኒ ከመ ትባእ ገበ ምሥዋዕ ተንሥእ ፃእ ፍጡነ ሽንገላና መርገምን በተሞላ ርዝሶ እስትንፋስህ መሠዊያውን ታረክስ ዘንድ በመሠዊያው አጠገብ ምን ያስለቅስሃል? ወደ መሠዊያው ትገባ ዘንድ ማን አደፋፈረህ? ተንሥ

ፈጥነም ውጣ።» (ተላማር ፪፻፶፬) በአቁራራተ መዓት በእመ አምላክ አንደበት እንዲህ መባል ወዮ እንደምን ይከብድ?!

ይህ ካህን ጌላ ምሕረትን አግኝቷል ፤ ነገር ግን ባይመለስና ባይጸጸት ኖሮ የሚጠብቀው ፍዳ ጽኑዕ ነበር። «የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚያደርጉ እንጂ እግዚአ እግዚአ እያሉ የሚዘባበቱበት ሁሉ መንግሥቱን አይወርሱምና» (ማቴ. ፮፥ ፳፩ ፤ ራእየ ማርያም)

ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያንን ሳያከብር ፤ እግዚአብሔር በሥጋዬ ይቀሥፈኛል በነፍሴ ይፈርድብኛል ሳይል በድፍረት የሚያገለግል ካህን ከእግዚአብሔር ጋር ጽኑ ጥልን ያደርጋል። መትሠፍትንም በራሱ ያመጣል። ምናልባት ብዙ የድፍረትን ነገር እየፈጸመ ያልተቀሠፈ ይኖራል። ይህ የእግዚአብሔር ትዕግሥት መገለጫ እንጂ የኃጢአት ግብር በእርሱ ዘንድ የሚደገፍ ሆኖ አይደለም። ደግሞም «እግዚአብሔር ብዙ ዘመን ይታገሃልና ኃጢአት ሠርቼ ፍዳ አልተቀበልኩም አትበል» ተብሎ እንደ ተጻፈ (ሲራ. ፭፥፱) ለሚደፍሩት ሁሉ እንደየሥራቸው የሚለጥበት ጊዜ አለው። «አመጸኛው ወደ ፊት ያምጽ ፤ ርዥሱም ወደ ፊት ይርከስ ጸድቁም ወደ ፊት ጽድቅ ያደርግ ቅዱሱም ወደ ፊት ይቀደስ እነሆ እመጣለሁ ለእያንዳንዱ እንደ ሥራው መጠን እከፍል ዘንድ ዋጋዬ ከእኔ ጋር አለ» የሚል ቃሉ ለዚህ ምስክር ነው። (ራእ. ፩፻፩-፲፱) ስለዚህ አልተቀሠፍሁም ብሎ በኃጢአት መጽናትም ሆነ ፤ እነእገሌ እንዲህ አያደረጉ ምን ሆኑ? በማለት ሌሎችን የድፍረት አብነት ማድረግ የሚገባ አይደለም።

ቀደም ሲል እንደገለጥነው የድፍረት መገለጫ የሚሆኑ ብዙ ግብሮች አሉ ፤ ሁሉን በየወገኑ መዘርዘር «ይህም አለ ለካ 1?» ማለገት ነውና እንደ ጸር አይታይ እንደሆነ ለጥቆማ ያህል ከቤተ ክርስቲያናችን

መጽሐፍት የተገኙትን ብቻ አንሥተናል። ስለዚህ የካህን ጸሎቱ «የድፍረት ኃጢአት እንዳይገዛኝ ባሪያህን ጠብቅ» ማለትም ሊሆን እንደሚገባና ከዚህ ጸር መጠበቅ እንደሚያስፈልገው ከዚህ ንፁህ ርእስ መረዳት ይቻላል። (መዝ ፲፭፥፲፫)

፫ ፍቅርን ማጣት

ለምሆሙ ለካህናት ኢየሱስ ክርስቶስ ለመጀመሪያዎቹ ካህናት ሐዲስ መታወቂያ ይሁናችሁ ብሎ የሰጣቸው ፍቅርን ነበር። «እርስ በእርሳችሁ ፍቅር ቢኖራችሁ ደቀ መዛሙርቴ እንደሆናችሁ ሰዎች ሁሉ በዚህ ያውቃሉ» በማለት እንደተናገረ (ዮሐ ፲፫፥፱፭)

ቅዱስ ጳውሎስ ሐዋርያ እንደገለጠው «ፍቅርን ማጣት» ምስጋናን እና አገልግሎት ፤ ጸሎትና ጸምን ከፍ ሲልም ለማዕትነትን ሳይቀር ያለ ዋጋ ከንቱ አድርጎ የሚያስቀር ነው። (፩ኛቆሮ. ፲፫፥፱) ለዚህም ነው ካህናት በሥርዓተ ቅዳሴ በሚሰየሙበት ዕለት ሁሉ ለጸሎታቸው ውክፍነት (ተቀባይነት ማግኘት) ሕዝቡንም ቀሳውስቱንም ዲያቆናቱንም «ይቅር በሉኝ፤ ማሩኝ» እንዲሉ ሥርዓት የሚያገዝዘው (ሥር. ቅዳ ፪፥፮)

ፍቅርን የሚጠላ ዲያብሎስ በሰዎች ሁሉ ላይ እንደሚያደርገው በካህናትም መካከል ፍቅርን በማጥፋት ሊፈትናቸው ይችላል። እርግጥ ነው ከዲያብሎስ ብቻም ሳይሆን በካህናት ዘንድ ለመንፈሳዊ አገልግሎት ሲፋጠኑ ከመንፈሳዊ ቅንዓት የተነሳ አለመግባባት ሊፈጠር ይችላል። ይህ ለበጎ ነው።

ለምሳሌ ቅዱስ ጳውሎስና በርናባስ አብረው ለሰብከተ ወንጌል ሲፋጠኑ እገሌን ይዘን እንሂድ እንሂድ በሚል ተጣልተው ሁለቱም

አብረው መሄዳቸው ተርቶ ወደ ተለያዩ ሀገራት ሄደው ነበር ፤ መጣላቸው ግን «አክብር» ብለው አልነበረም ወንጌልን ለማዳረስ እንጂ ፤ እንደም መጣላቸው ጥበብ እግዚአብሔር ነበረበት። ሁለቱ ወደ አንድ ሥፍራ ሄደው ቢያስተምሩ ሃይማኖት ይጻፍል እንጂ አይሰፋም ነበር። ስለዚህ የሁለቱ በተለያየ አቅጣጫ መሄድ ሃይማኖት እንዲሰፋ አድርጎአል (ሐዋ 18፡28)።

«ደቂቀ እምሆ ተበላሱ በእንቲያየ / የእናቱ ልጆች ስለ እኔ ተጣሉ» (መጋ 8፡1 ትር) እንዲል ካህናት ስለ ምእመናን ሕይወት ማማር ሲሮጡ በመካከላቸው አለመግባባት ሊፈጠር ይችላል። ሌላም ምሳሌ ብንጠቅስ ቅዱስ ጳውሎስ ወንድሞቹን ቅዱስ ጴጥሮስንና ቅዱስ ዮሐንስን በጥፊ ተማትቶ ነበር። ይኸውም ሁለቱ ሐዋርያት በአንጻሪያ ሲያስተምሩ ሰዎች ደብድበው ጣሏቸው። ነገሩን የሰማው ቅዱስ ጳውሎስ «አሕዛብን አጠቅም ዘንድ እንደ አሕዛብ ሆንክ» እንዳለ የሀገሪቱን ሰዎች ልብስ ለብሶ መጣ። ቅዱስ ጴጥሮስንም ባየው ጊዜ በጥፊ መታው። ቅዱስ ጴጥሮስ በነገሩ ግራ ተጋብቶ ቀድሞ አሳዳጅ የነበረውን ጳውሎስ «ተመየጥክኑ ገብ በዘቀዳሚ ግብርክ / ወደ ቀደመ ግብርህ ተመለስክን?» ብሎ ጠየቀው። ከዚህ በኋላ «አምላክ አለን የሚችሉ ከሆነ እስቲ ሙት አስነሡና እንያችሁ!» ብሎ ከሕዝቡ ጋር ሆኖ በቅርቡ ሞቶ ወደተቀበረ የንጉሥ ልጅ መቃብር ከሕዝቡ ጋር ወሰዳቸው። ሔደውም በመቃብሩ አንጻር ጸለዩ ፤ ሙቴም ተነሣ። ይሁንና በእግዚአብሔር ስም ከሞት ያስነሣው ራሱ ቅዱስ ጳውሎስ እንደሆነ መሰከረ። ሐዋርያው በፈሊጥ ሕዝቡን አሳምኖ ወንድሞቹን ከሞት አዳነ። በዚህ ወቅት የመታቸው ምት፣ የተቆጣቸው መቆጣት ለአንጻሪያ ክርስቲያኖች ድንገት ምክንያት እንደሆነ ሁሉ ካህናት

በአገልግሎት ነገር በሀሳብ ባደሰማሙ ፍቅርን የማጣት ብቻ ሳይሆን ለመልካምም ሊሆን እንደሚችል ማሰብ ይገባል።

ካህናት በአገልግሎትና በቤተ ክርስቲያን ጉዳይ ቀለም ነጠቦ ፤ ሕግ ተጣቦ ፤ ሥርዓት ፈረሰ ብለው የሚፈጥሩት አለመግባባት እንዳንድ ጊዜም ያላቸው ፍቅረ እግዚአብሔርና የደረሱበት ቅድስና መገለጫም ሊሆን ይችላል። ለዚህ አብነት የሚሆንን የቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅና የቅዱስ ኤጲፋንዮስ አለመግባባት ነው።

ንግሥት አውዶክስያ የምትባል ገፋዒተ ነዳይ መፍቀሪተ ነዋይ (ነዳያንን የምትበድል ገንዘብን የምትወድ) ንግሥት ነበረች። ይህች ሴት ከከተማ አቅራቢያ የምትሆን ቦታ የነበረቻትን ባልቴት ዐታዋን ተማቻት። ይህች ባልቴት ወደ ኤጲስ ቆጶስ ወደ ዮሐንስ አፈወርቅ ሂዳ ተማጽነች ፤ ጽርሐ ነዳያንን (የችግረኞችን ጩኸት) የሚሰማው ኤጲስ ቆጶስም ነገሩን ግራ ቀኝ ሰምቶ ንግሥቲቱን «መልሺላት» አላት ፤ ንግሥቲቱ አውዶክስያም «መንግሥቱን የያዘን እኛ ነን እንጂ እርስዎ ናት?» አለችውና እምቢ አለች ፤ ዮሐንስም «እንዚያስ ርስተ ምድር ነቅለሽ ርስተ ሰማይ ትወርሻለሽን? ከዐፀደ ቤተ ክርስቲያን አትድረሽ ከምእመናን አትገናኚ ሥጋወ ደሙን አትቀበይ ! » ብሎ አወገዛት ፤

ንግሥቲቱም ወደ ቆጶስ ሊቀ ጳጳስ ወደ ኤጲፋንዮስ ስሞታን ላከች። ስሞታዋም «የሃይማኖት ሕጻዕ ሳይገኝብኝ በምግባር አወገዘኝ ፤ አንድ ሥራን ሥራ! ፤ ባትወራ ግን የቀደመ የአባቶቼን ዘመን አመጣለሁ! (በምእመናን ላይ መከራን አጸናለሁ)» የሚል ዛቻ የተቀላቀለበት ነበር።

ቅዱስ ኤጲፋንዮስም «ምእመናን ከመከራ አረፉ ስንል በዚህ ምክንያት መከራ ቢመጣባቸው መልካም ነውን? ተው!» በማለት ቅዱስ

የሐንስን ተናገረው ፤ የሐንስም «ርስተ ምድር ነቅላ ርስተ ሰማይ ትወርሳለችን? የቀደመ አባቶቿን ዘመንስ ብታመጣ (በምእመናን ላይ መከራን ብታጸና) ለእርሷ ይብላት እንጂ (የምትገዳ የምትኮነን እርሷ ናት እንጂ) እኔ ምን ቸገረኝ» አለው። በጎሳም ቅዱስ የሐንስ አፈወርቅ ፤ ኤጲፋንዮስ ሄድኩ ሲለው «ምነው በነገሪ ገባህብን?» አለው። ኤጲፋንዮስም «በነገርህስ አልገባሁም በነገርህ የገባውን መርምር» አለውና ሲሄድ ተነሣ። በዚህ ጊዜ ቅዱስ የሐንስ «መሄድንማ እንዳይሄዱን! (ምኑን ሄድኩው ከመንገድ ትሞታለህ እንጂ)» አለው። ቅዱስ ኤጲፋንዮስም መልሶ «መቅረትንማ እንዳይቀሩን! (አንተስ መቸ እዚህ ትቀራለህ ታስረህ ተግዘህ ትሞታለህ እንጂ)» አለው።

ይህ ሁሉ የሆነ በሁለቱ ቅዱሳን መጣላት መከራረፍ ኖሮባቸው አይደለም። የአንዱ ሞት ለአንዱ ተገልጦ መናገራቸው ክብራቸው ይታወቅ ዘንድ ነው። (የቅ. የሐንስና የቅ. ኤጲፋንዮስ ቅዱሳያት መቃድም) ከዚህ ታሪክ እንደምንረዳው እነዚህ ሁለት አበው ካህናት ሃላባቸው ይለያይ እንጂ የሁለቱም ድርጊት ለመንጋው የሚራሩ ከመሆናቸው የመነጨ ነው። አንድም ሥጋ ለባሾች እንደመሆናቸው ሥጋ ለሰበሰ ደካማ ሰው ሁሉን ቻይነት እንዳልተሰጠው ያሳያል። ስለዚህ ካህናት በአገልግሎት ወቅት ባይገባቸው ይህ የተለመደና ለመልካም ሊሆን የሚችል ነው። አንዳንዴም የካህናት አለመግባባት ከላይ እንዳየነው የደረሰበትንም ፍቅረ እግዚአብሔር ሊያስረዳ ይችላል።

ይህን ስንል ግን ለቤተ ክርስቲያን በመቆርቆር ሰበብ መቆራቆዝ ተገቢ እንዳልሆነም እያስታወስን ነው። «የአንድ ጎጂ የጣሪያ ክዳን የሚሠሩ ሰዎች ሣር አይሻሙም» እንደሚባለው ብሂል ለአንዲት ቤተ ክርስቲያን ጥቅም የተሰለፉ ሰዎች ልዩነቶቻቸውን እያስፋ ከመናቀር

በላይ የሚያስቀድሙት የክህነት አደራቸውንና ፍቅርን መሆን ይኖርበታል። ለመንፈሳዊ አገልግሎት ከመቆርቆር ባሻገር ከግላዊ ጥቅም ፤ ከወገንተኝነት እና ከሥጋዊ አስተሳሰብ የሚመነጭ ፤ ከዲያብሎስ የሆነ አለመግባባትም በካህናት ዘንድ ሊከሰት ይችላል። ዓመፅ ማንሳሳትና ማሳደም ፤ አንዱ እንዳን ማቃለልና ማዋረድ ፤ አንዱ ሌላውን ለማጥፋት መነሣት ፤ ነገር መሥራት ፤ ቀለም በገደፈው አንደበቱ በተደናቀፈው ማፌዝ ፤ በሌላው መሾም መሸለም መከፋት የመሳሰሉት ሁሉ ፍቅርን የማጣት ውጤቶች ናቸው። ይህን ዓይነቶች ክፉ ግብሮች በቀደሙት ዘመናት የተከሰቱና በቅዱሳት መጻሕፍት የተመዘገቡ ናቸው።

ለምሳሌ ካህናት አይሁድ ከእነርሱ ይልቅ ተቀባይነትን ባገኙት በቅዱሳን ሐዋርያት ላይ ይቀኑ የነበረው ለሥርዓተ ኦሪት ከመቆርቆር ብቻ አልነበረም። የእነርሱን ቦታ የተቀሙ መሆናቸው ቆጭቶአቸው ነው እንጂ። ሌላው ቀርቶ በሐዋርያት የሚመራ ብዙ ጉባኤ ተዘርግቶ ሲያዩ እጅግ ይቀኑ ነበር (ሐዋ ፲፫+፲፭) ከዚህም አልፈው ለአምልኮተ እግዚአብሔር የሚፈጸሙትን ጸም ቅዱስ ጳውሎስን ካልገደልን አንገላም ብለው ለክፋት ሊጠቀሙበት ሞክረው ነበር (ሐዋ ፳፫+፲፪)

አንዱ በክብር ከፍ አለ ብሎ መቅናትም ሆነ በሌላው ላይ ተንኮል ለመፈጸም መንፈሳዊ ነገርን እንደማጥፋዩ መሣሪያና መማማያ መጠቀም የሰቃልያን አይሁድ (ጌታን የሰቀሉ አይሁድ) ግብር ነው። አንዱ በሌላው መክበር ደስ መሰኘት አለበት እንጂ «ከጎሳዬ መጥቶ . . . » ወዘተ በሚል ፈሊጥ በሌላው ላይ መመቅኘትና ነገር መሥራት አይገባም። ይህም ለሁሉ እንደ ቸርነቱ ጸጋን የሚያድል አምላክን ማስቆጣትና «ዓይንክት ሐማሚ / ዓይንህ ምቀኛ ሆነችን?» ማለኝት ነው።

ጥላቻ ከግል አስመግባባት አልፎ በመላእክተ ቤተ ክርስቲያን (በቤተ ክርስቲያን አለቆች) እና በአበምኔቶች ላይ እስከ ማመጽና እስከ ማሳደም ሊያደርስ ይችላል። ካህናት የሚመሯቸው አባቶች ባልሆነ መንገድ ሲመሯቸው መጠየቅና መብታቸውን ማስከበር ይገባቸዋል። ይሁንና ጠብና ግርግር ወዳድነት ሲሰለጥን ያለ ምክንያት ሁከት መፍጠር ብሎም ሕገ ቤተ ክርስቲያንን ለማስጠበቅ የሚጥሩ አባቶች ላይም እስከ መነሳትና የአገልግሎት እንቅፋት እስከ መሆን ያደርሳል ያስቀሥፋልም። እንዲህ ያለ ግብር በመፈጸማቸውና ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያንን የሚያስከብር አበምኔት ላይ በማመጸቸው እንደ ዳታንና አቤሮን መሬት ተሰንጥቃ የዋጣቸውን መካከላት ታሪክ በዚህ ሥፍራ እንደ ምሳሌ ልንይዘው እንችላለን። (ተአማር ፻፩፭)

በጎ የሠራን ፤ በጥሩ ጸጋ ያገለገለን ወንድም አለማመስገንና አለማበረታታትም ሆነ ሲመሰገን ደስ አለመሰኘት የፍቅር ማጣት ውጤት ነው ፤ አንጋፋ የሚባሉት ደራሲ ሐዲስ አለማየሁ ፍቅር እስከ መቃብር በሚል ርዕስ በጻፉት ልቦለድ «ካህን በካህን አፍ ተመስግኖ አያውቅም» የሚል ትዝብት አዘል ሀሳብ አስቀምጠዋል። እርግጥ ይህ የደራሲው የግል አስተያየት ነው። ቢሆንም ግን ከእውነት የራቀ አይደለምና ካህናት በዚህ አይነቱ ግብር እንዳይነቀፉ ሊሆኑ ይገባል። በቤቶ ክርስቲያን ታሪክ አንዱ የአንዱን ክብር ከፍ ለማድረግ ሲሸቀዳደሙ የነበሩ ቀሳውስትን ባንዘነጋም «ፍቅር ትቀዘቅዛለች በተባለበት በዚህ ዘመን ፍቅርን ማጣት አሳሳቢው ችግር ነው። «ፍቅር ግን ከንቱ ነች» የሚለው የሐዋርያው ቃል ምንኛ ከባድ ነው? ፍቅር በሌለበት ጸሎት አገልግሎት ሌላው ቀርቶ ለማዕትነት ሳይቀር ዋጋ ቢስ ነው ብሏል። ፍቅር የለም ማለት እግዚአብሔር የለም ማለት ነው ፤ እግዚአብሔር ፍቅር ነውና።

ከዚህ ሌላ በካህናት ዘንድ ቀለም የሚገድፍ ፤ ዜማ የሚያበላሽ ፤ እውቀት የሚያንሰው ሲገኝ በየውሃት ከማቅናትና በፍቅር ከማረም ይልቅ በዚያ ሰው ማፈዝና ማዋረድ በካህናት ዘንድ ቀደም ባሉት ዘመናት የታየ ችግር ነበር።

እመቤታችን በርንፊኔዋ እንግዳ ድርሰትን እስከ መድረስ አበቃችው እንጂ የብህንሳው አባ ሕርያቆስን «ቀድሞ ካላቀረብክን» ብለው ግድ ያሉት ካህናት ከሕዝብ ፊት ስቀው ሊያስቁበት አልነበር? ይሁንና በታላቁ የቅዳሴ ሥርዓት ለማያዊ ምሥጢር እንደሚፈጸም ፤ ይህ ካህንም ስለ እነርሱም ኃጢአት ጭምር ይቅርታን ሲለምን ቅድመ እግዚአብሔር እንደሚቆም ሊያስቡና ተሳልቁን ሊተው በተገባቸው ነበር።

በተግሣጽ እንደተጻፈ «እነሆ እግዚአብሔርን የሚያገለግል ካህን ቴሱ የሁሉን ጸሎት ያሳርግ ዘንድ ገብቶ ቆሟል። አንተ ግን ሳታቋርጥ ትስቃለህ» «ወኢትፈርህ ምንተኒ ወውአቱሰ ናሁ ይጸሊ በእንቲአክ ወአንተ ታስተሐቅር ፤ ምንም እትፈራም እርሱስ እነሆ ስለ አንተ ይጸልይ ዘንድ ገባ አንተ ግን ትንቀጥለህ ታቃልለዋለህ!» ተብሎአልና።

አባ ሕርያቆስ ግን ተንኮላቸውን የሚያውቅ ሆኖ ሳለ በትሕትና ፤ በተዋርዶ ፈቃዳቸውን ሲሞላ ለሥርዓተ ቅዳሴ ሲለየም እንደ ጠሉኝ ልጥላቸው ፤ እንደናቀኝ ልናቃቸው ሳይል ፤ ልቦናውን ከቂም በቀል ንፁህ አድርጎ ነበረ «ወአቀውም ይም በትሕትና ወበፍቅር በዛቲ እለት ቅድመ ዝንቱ ምስጢር ፤ በፍቅርና በትሕትና በዚህ ምሥጢር ፊት (በሥጋ ወደሙ ፊት) እቆማለሁ» እንዳለ በቅዳሴው (ቅማር ፩፥፮)

ጌታችን «በምድር የፊታችሁት በሰማይ የተፈታ ይሆናል ፤ ደግሞም አላችኋለሁ ከእናንተ ሁለቱ በምድር በማናቸውም በሚለምኑት ነገር ቢሰማሙ በሰማያት ካለው አባቱ ዘንድ ይደረግላችኋል» (ማቴ ፲፭፡፲፱) እንዳለ ካህናት በአንድ ልቦና በፍቅር ሆነው ወደ እግዚአብሔር የሚያቀርቡት ልመናና ማገበራዊ ጸሎት ግዳጅ የሚፈፅም ፤ ለነፍስ የሚጠቅም ነው። ከሁሉም አበልጣለሁ በማለትም ሆነ በተዕቢት ከካህናት ማገበራዊ ጸሎት «ሰዓታት ማገሌት ቅዳሴ በእኛ ጊዜ ቀረ ወዘተ» በማለት የሚርቁ ሲገድሉ እንጂ ሲጠቀሙ አልታየም ለዚህም የአንድ ሊቅ ታሪክ ምሳሌ ነው።

ይህ ሰው መንፈሳዊ ትምህርትን የዘለቀ ቢሆንም ግብረ ገብ የሌለው ሆኖምና ስካራም ነበረ ፤ ይሁንና ቤተ ክርስቲያን በገባ ጊዜ ሁሉ የቤተ ክርስቲያን ሥርዓቷ ይገለፅለታል። «አውቀት ያስታብያል ፍቅር ግን ያንጸል» የሚለው ቃል ለእንዲህ አይነቱ ሰው ሕይወቱ የተነገረ ይመስላል። (፩ቆ፡፳፡፪) ይህ ሰው እመቤታችንን ከማክበሩ በቀር ትዕቢተኛ ስለነበረ ሌላው ቀርቶ ከካህናት ጋር አልቀላቀልም ብሎ ሰዓታትን ለብቻው ያደርስ ነበር። ይህ ሰው ከሞተ በኋላ በእመቤታችን ምልጃ ከሲኦል ወደ ገነት ተመልሷል። በአፀደ ነፍስ ሆኖ ለአንድ ዲያቆን በሕልም ተገልጦ ያለበትን ክንገረው በኋላ ለካህናት ሁሉ የሚሆን መልዕክትን ለዲያቆኑ ተናገር ብሎ ልኮታል እንዲህ ሲል፡-

«ንግሮሙ ኦ ላዕክ ለካህናት አበዊክ ከመ ኢይገድጉ ጸሎት ማገበሮሙ ቅድስት |አንተ የቤተ ክርስቲያን አገልጋይ ሆይ አበው ካህናት የከበረች ማገበራዊ ጸሎታቸውን እንዳይተዉ ንገራቸው!» (ተ.አ. ማር ፪፻፲) የካህናት የማገበር ጸሎት እጅግ የከበረና እንኳን በአፀደ ሥጋ ያሉት በአፀደ ነፍስ ያሉትም ሳይቀር የሚሹት |የሚፈልጉት| መሆኑ

በዚህ ታወቀ። ስለዚህ ካህናት አካላቸውም ፤ ልቦናቸውም በማገበር ፤ በአንድነት ሆኖ ልመናን ሊያቀርቡ ይገባል።

በካህናት መካከል ሊኖር የሚገባው ፍቅር «ፍቅር ሥጋዊ» አይደለም ፤ ፍቅር መንፈሳዊ ነው እንጂ። በመብል መጠጥ ፤ በመገባበዝ ፤ በጥቅም መፋቀር ፍቅር ሥጋዊ ነው። ይህ ዓይነቱን ፍቅር ወንበዴዎችም ያደርጉታል። እነርሱ የሚፋቀሩት በመብል በመጠጥ በጥቅም ነውና። መንፈሳዊ ፍቅር ግን እንደዚህ አይደለም። «ወባሕቱ ለነሰ ተዓርኮትን አኮ ከመዝ አላ ይኩን ተዐርኮትን እመነ አዝ ናስተሐምም በበይናቲን |የእኛ (ፍቅር) ግን እንደ ሥጋዊ አይደለም። እርስ በእርሳችን እየተሳሰብን ፍቅራችን መንፈሳዊ ይሆን ዘንድ ነው እንጂ» ተብሎ እንደተነገረ። (ተግሣጽ ዘቅ.ያ.ሐ.አፈ.)

በዚህ ንዑስ ርዕስ መግቢያ ላይ እንደተገለጠው የካህናት መታወቂያቸው ፍቅር ነው ፤ መከባበራቸውና መተሳሰባቸው የካህናት ውበታቸው ነው። ቅድስት ቤተ ክርስቲያን አገልጋዮቿ አንድ ልብ እንዲሆኑ በመሻት «ሁልጊዜ በቅድስት ቤተ ክርስቲያን ለሚሰበሰቡ ሊቃውንት ፍቅርን ስጥ» በማለት ስለ አገልጋዮቿ ፍቅር ትለምናለች።

ቅዱሳን ሐዋርያት በካህናት መካከል ሊኖር ለሚገባ ፍቅር በቃልም በግብርም ምሳሌዎች ነበሩ። ለምሳሌ ጌታችን በመቃብር ሦስት ቀንና ሌሊት ባደረ ጊዜ ቅዱስ ጴጥሮስና ዮሐንስ ወደ መቃብሩ ሂደው ነበር። በዚህ ጊዜ ቅዱስ ዮሐንስ ሮጦ ከመቃብሩ ደጅ ሲደርስ ቆመና ቅዱስ ጴጥሮስን ጠበቀው ፤ ይህ ኤጲስ ቆጶስ ከቁስ ቀድሞ መቅደስ የመግባቱ ምሳሌ ሲሆን አንድም በካህናት መካከል መከባበርና መፋቀር እንደሚያስፈልግ ያስተምረናል። (ዮሐ ፩፡፳ ትር)

የቤተ ክርስቲያናችን ባሕል ፍቅርና ትሕትና ነው። አባቶቻችን ኪዳን ለማድረስ ፣ ለማሳረግ ወዘተ አንተ ቅደም አንተ ቅደም መባባላቸው ለይምሰል ሳይሆን ከሐዋርያት የተቀበሉት «ስእኔ ይልቅ ወንድሜ» የመባባል ባህል ነው። ቀሳውስት ኑዛዜን ሲሰጡ በማዕረግ የሚስተካላቸውን «አባቶቼ» ፣ በመዓረግ የሚያንሱአቸውን «ወንድሞቼ» ብለው መጥራታቸው ትእምርተ ፍቅር ወትሕትና ነው። «ተዘከረኒ ኦ እቡየ ካህን በጸሎትክ ቅድስት!» እየተባባሉ በጸሎት መተሳሰባቸው የካህናት ፍቅር መገለጫ ነው።

ካህን ከካህን ጋር ሲጣላ ልጅ ወላጆቹ ሲጣሉ የሚሰማውን ያህል ምእመናንን ያሳቅቃል ፣ ፍቅርን ተቀባይነት አገኝ ብሎ ካህን ካሆን ለምእመናን ቢያማና ቢተች ራሱን ያዋርዳል። የቀደሙት ቅዱሳን ካህናት ሌላውን ካህን እያቃለሉ በምእመናን ፊት የሚናገሩና ራሳቸውን ብቻ ጥሩ አድርገው የሚያሳዩ አልነበሩም ፣ እንዲያውም ከራሳቸው ክብር ይልቅ የሌላው ክብር በምዕመናን ፊት እንዲገለጥ የሚሹ ነበሩ።

ቀደም ሲል የሥልጣን ክህነትን አስመልክቶ ያነሣውን ታሪክ እዚህ ላይ ደግመን እናንግ፡- ኃጢአቷን ጽፋ ያመጣችለትን ሴት የተጻፈውን ሁሉ ከአንዲት ኃጢአት በቀር እንደፋቀላት ስለ ቅዱስ ኤፍሬም አንብበን ነበር። ይህ አባት የቀረችውን አንዲት ኃጢአት ግን «ለእኔ አይቻለኝም ፣ ለቅዱስ ባስልዮስ ነው እንጂ» ብሏታል ፣ ቅዱስ ባስልዮስም አንዲሁ «ለእኔም አይሆንልኝም ፣ ለቅዱስ ኤፍሬም ነው እንጂ» ብሎ ነበር። ሁለቱም አባቶች ሥልጣን ሳይኖራቸውና መፋቅ ሳይችሉ ቀርተው አይደሉም። የእኔ ክብር ከሚገለጥ የወንድሜ ክብር ይገለጥ ብለው ነው እንጂ።

ከካህን የሚጠበቅ ግን ጥል አይደለም «ወኩሉ ነፍስ ይትጋባእ ምስለ ዘከማሁ ወሰብእኒ ምስለ ዘይዛወግ ይተሉ /ፍጥረት ሁሉ እንደ

እርሱ ካለ ፍጥረት ጋራ ወዳጅ ይሆናል። ሰውም የሚመስለውን ይከተላል» እንዲል (ሲራ 11፥18) ካህን በመዐርግ ከማይመስሉት ጋር ወዳጅነት መስርቶ ንቀትን ከሚያተርፍ ይልቅ ፣ ወታደር ከወታደር ፣ ሽማግሌ ከሽማግሌ ጋር አንድ እንዲሆን ካህን ከካህን ጋር በፍቅር ተወዳጅቶ በመንፈሳዊ ሕይወቱ ሊደጋገፍ ይገባል።

ይልቁንም «ተሕመኑ በበይናቲክሙ ኃጢአተክሙ /እርስ በእርሳችሁ ኃጢአታችሁን ተናዘዙ» እንዲል ካህናት ለምእመናን ንስሐ ከመስጠት ባሻገር አንዱ ቀስ ለአንዱ ኃጢአቱን እየተናዘዘ እርስ በእርስ በመደጋገፍና በመግጣጸጽ የፍቅር አብነቶች መሆን ይጠበቅባቸዋል። (ያዕ 8፥18)፤ ቅዱስ አትናቴምስ በቅዳሴው «ኦ ካህናት አንትሙ ውሐቱ ለዕይንተ እግዚአብሔር ብሩሃት ተናጸሩ በበይናቲክሙ ሹዱ ምስለ ካልዑ / ካህናት ሆይ የእግዚአብሔር ብሩሃን ዓይኖች እናንተ ናችሁ እርስ በእርሳችሁ አንዱ ከአንዱ ጋር ተያዩ» በማለት ካህን ከካህን ጋር በመንፈሳዊ ሕይወቱ ሊደጋገፍ እንደሚገባ ያስረዳል።

ዘወትር የሚሠዋውን ኅብስት በተራራና በኮረብታ፤ በበረሃና በቆላ የተበተነ ሲሆን የሚሰበስበውና አንድ የሚያደርገው አምላክ ከካህናት ወገን አሳቡ የተለያየውን አንድ ያድርገው አሜን!
«ፍቅር ወስንዕው የሃሉ ምስለ ካህናተ እግዚአብሔር» ፍቅርና መስማማት ከእግዚአብሔር ካህናት ጋር ይሁን!
(ሃይ. አቤ. ዘቄርሎስ 88፥88)

፩. ክብርን ተርእዮን /መታየትን/ መሻት

ሰው ክብር የሚገባው ለእግዚአብሔር መሆኑን እያወቀ ለራሱ መክበርን የሚሻ ከሆነ በትዕቢት ጸር ተሸንፎአል ማለት ነው። ካህናትም ከክብራቸው አንጻር ለዚህ ጸር ሊጋለጡ ይችላሉ። የቀደሙት የሐዲስ ኪዳን ካህናት የዚህ ዓይነቱን ጸር ድል ነስተውት ነበር። እግዚአብሔር